

Fra MARKOM2020

Tlf: +47 3303 1173 / +47 31008 5354
(Lync)
Mob.: +47 99744229
e-post: prosjektleder@markom2020.no

Dato: 16.09.19

MARKOM2020

c/o Universitetet i Sørøst-Norge

Besøksadresse:

Raveien 197, 3184 Borre

Postadresse:

Universitetet i Sørøst-Norge

Postboks 235

3603 Kongsberg

Til Kunnskapsdepartementet

Innspill til stortingsmelding om arbeidsrelevans i høyere utdanning.

Et felles innspill fra institusjonene UiT, NTNU, HVL og USN som tilbyr maritime profesjonsstudier i Norge.

1. Nåsituasjon:

De maritime studiene mangler integrert praksis. For studenter innen nautikk og marinteknisk drift gir utdanningsinstitusjonen (Høgskulen på Vestlandet (HVL), Norges tekniske-naturvitenskapelige universitet (NTNU), Universitetet i Sørøst-Norge (USN), Universitetet i Tromsø (UiT) i dag den teoretiske kvalifiseringen til å løse ut sertifikat. Det er opp til hver enkelt student etter endt studiet å skaffe seg den godkjente praksis som er nødvendig for å løse sertifikat. Dette skjer enten ved direkte kontakt med rederi eller via den nasjonale kadettdatabasen.

Studentene er ikke garantert kadettjobb og har dermed ingen garanti for at de får fullført kadettfartstid og løst ut D3-sertifikat. Dette er lite forutsigbarhet for studentene og den praktiske opplæringen kan være «tilfeldig» avhengig av rederi, skip, skift, osv. (Tilgang til praksisplass vil være konjunkturstyrt og det er derfor vanskelig for rederinæringen og binde seg til faste praksisplasser).

I dag har ikke utdanningsinstitusjonene kontroll eller styring over kvaliteten i den praktiske opplæringen. Dagens ordning er ensidig fokusert ved at studenten som oftest bare får praktisk opplæring fra en type skip eller fart. En integrert praksisordning med flere perioder vil kunne legge til rette for at studentene får muligheten til å opparbeide seg erfaring fra forskjellige skipsfartsnæringene. I tillegg ser vi at studentene i liten grad kjenner til utfordringene vedrørende "livet ombord". Integrert praksis i studiet vil kunne gi studentene innsikt i hva som kreves for å arbeide om bord på et skip. Integrert praksis vil også kunne gi studentene en bedre forståelse og et bedret læringsutbytte når det gjelder for eksempel simulatorundervisning i navigasjon og lastelære. Dette vil gjøre studiet mer interessant og forhåpentligvis få ned frafallsprosenten i studiene.

En hovedutfordring for institusjonene er at finansieringen allerede i dagens situasjon ikke er tilpasset kravene utdanningen er underlagt (kategori E er ikke dekkende og kravene tilsier at nautikkutdanningen og marintekniskdrift burde ligge i kategori B). Dersom praksis blir integrert i utdanningen, vil det medføre ytterligere kostnader.

De fire institusjonene samarbeider om å løfte kvaliteten i maritime studier gjennom utviklingsprosjektet MARKOM2020. Integrert praksis er på prosjektets agenda og det første arbeidet med å finne en god praksisløsning har startet. Arbeidet er tidkrevende. Muligens krever en optimal løsning endringer i forskriftene. Markom2020 avslutter innen ett år og har dermed ikke mulighet til å følge opp det videre arbeidet administrativt og finansielt. Arbeidet vil overlates til institusjonene til å kontinuere utviklingen.

2. Ønsket/ideell situasjon:

Det er et ønske om at den godkjente praksisen integreres i studiet. Hver kandidat som har fullført og bestått nautikk og marinteknisk drift burde få sertifikatet sammen med vitnemålet. En ideell løsning vil være et *5-årig integrert studieløp*. Utdanningsinstitusjonene vil da ha mulighet til å utdanne bedre kandidater med større spissfaglig kompetanse og spesielt rettet mot nye utfordringer som digitalisering og det grønne skifte. Man får en tettere kobling mellom teori og praksis som igjen gir nødvendig fagopplæring og akademiske ferdigheter. Rederiene vil på sin side få bedre og mer erfarne kandidater som de selv etterspør. Et samarbeid med rederiene om praksisordning vil også bidra til et bredere og sterkere næringssamarbeid hvor rederiene i større grad får mulighetene til å påvirke innholdet i utdanningen.

Situasjonen bør være mer tilrettelagt og styrt fra myndighetene sin side. En regulering om lovpålagt integrert praksis i utdanningen på lik linje med helse- og lærefag vil styrke kvaliteten på norsk nautisk og marintekniskutdanning.

Finansieringen av maritime studier er kritisk for bærekraft og kvalitet og må plasseres i rett kategori fra E til B.

3. Hvordan oppnår vi ønsket/ideell situasjon:

- Det må skaffes nødvendig antall praksis/kadett plasser hos rederi som integreres i studiet. Dette bør være ett tett og forpliktende samarbeid med næringen og gjennomføres gjennom myndighetsreguleringer og bedre incentivordninger for rederiene og spesielt for de som allerede mottar statsstøtte. Myndighetene kunne bidra til å stimulere frem kadettplass som en garanti etter endt utdanning slik at minimum sertifikat blir løst. Studentene er da mer forberedt på arbeidsmarkedet.
- Fagstruktur må endres og tilpasses integrert praksis. (En del av det vi i dag bruker mye tid på teoretisk, kan kortes ned pga. de praktiske erfaringene studentene kan «henge» det teoretiske kunnskapen på.
- Det kan oppstå spesielle utfordringer i omstillingsperioden pga stor mengde kadetter. Dette må tas høyde for i planleggingen.
- Behov for kompetanseheving for forelesere. Sertifikatkrav pluss akademiske krav er krevende. MARKOM2020 har finansiert og hevet opp kompetansenivået blant

fagpersonalet betydelig men det er behov å kontinuere innsatsen med kompetansehevingsmidler.

- Rekruttering av fagpersonell er utfordrende: Krav fra Sjøfartsdirektoratet om sertifikat, men sertifikat pluss nødvendig praktisk erfaring gir ikke lønnsmessig uttelling i det akademiske systemet. Institusjonene er lite konkurransedyktige på lønn. Sertifikat og erfaring bør i tilfeller kunne sidestilles med akademiske kvalifikasjoner.
- Institusjonene vil tilby en profesjonsutdanning som gir gode fagfolk til næringen. Programmene må ha rammebetingelser som ivaretar både faglige og akademiske krav og hensyn.
- Fagmiljøene på hver institusjon er relativt små med begrensede muligheter til å løfte kvaliteten. MARKOM2020 prosjektet organiserer til felles nasjonal innsats med et større samlet og kraftfullt fagmiljø. MARKOM2020 når sine mål innen avslutningen– men er klar for nye oppdrag, om politikerne ønsker.

Spørsmål i høringsnotatet:

1. Hovedutfordringer som bør omtales i meldingen

Hovedutfordringer:

- **Finansiering.** Nautikkutdanningen (også marinteknisk drift) er sterkt underfinansiert i forhold til de kravene utdanningen er underlagt.
- **Kadett plasser.** Det er vanskelig å få langsiktige forpliktelser fra næringen. Spesielt vil vi framheve tilgangen på praksisplasser og kvaliteten på disse. Næringen ønsker fortrinnsvis kandidater med utdanning. Med relevant næringspraksis under studiene vil man kunne bøte noe på dette. Samtidig tar studentene med seg erfaring fra praksis inn i studiene og bidrar dermed til økt kvalitet i undervisning med aktive læringsformer.
- **Innovasjon og entreprenørskap** er viktig, men også utfordrende å tilrettelegge for i studieplaner som allerede er stappfulle. Både universitet, studentorganisasjoner og næring må kjenne sin besøkelsestid her og bidra til å skape felles arenaer for dette.
- **Myndighetene** må være med på å regulere praksisplasser og forpliktende samarbeid næringslivet.
- Maritim utdanning utgjør relativt små fagmiljøer ved den enkelte institusjon. MARKOM2020 er den bindende prosjektorganisasjonen som planlegger, finansierer og iverksetter nasjonal innsats gjennom SAK. Institusjonene vil være svakere stilt til å løse de nye nasjonale utfordringene etter prosjektets avslutning 2020 (ut 2020).

Hvordan påvirker de store omstillingene vi står overfor (digitalisering, grønt skifte, osv.) samfunnets kompetansebehov?

- Fremtidens arbeidsmarked innen den maritime næring vil ha behov for arbeidstakere med tilstrekkelig digital kompetanse. Spesielt i Norge ser vi utvikling innen autonomi ombord på skip.
- Det kan bli utfordrende å ivareta den operative kunnskapen. Man må ha fagkunnskap i bunn.

- Det vil bli behov for etter- og videreutdanning («shoppe spisskompetanse») etter at studentene har oppnådd graden sin (digital kompetanse, grønt skifte).
- Det er et behov for både fagkompetanse og akademiske ferdigheter for de som jobber i næringen.

Hvordan bør arbeidslivet og utdanningsinstitusjonene samarbeide for å møte disse:

- Det bør bli mer fokus på digitalisering allerede fra grunnskole og programmering burde komme inn som basisfag allerede fra tidlig grunnskoletrinn.
- UIT/Nautikk rekrutterer ihht. rammeplan for ingeniørutdanning og kandidater må bla ha full fordypning i realfag fra videregående skole. Programmeringsfag fra vgs, bør gis samme status med tanke på ekstrapoeng som de tradisjonelle realfagene på vgs gjør.
- En femårig mastergrad med fullintegrert praksis vil kunne møte disse utfordringene i større grad, enn dagens utdanning kan (både plass til mer utdanning og tettere koblinger mellom teori og praksis).
- Innføre integrert praksis som en fast del av studieprogrammet. Dette krever at næringslivet forplikter seg og finansieringen til studiene styrkes.
- Det bør utvikles et tett samarbeid mellom næringen og utdanningsinstitusjonene om praksis og praksisplasser. Myndighetene bør regulere dette.
- Finansiering er viktig. Grunnutdanningen må plasseres i rett kategori fra E til B.
- Staten må ha relevante finansieringsordninger som ivaretar ulike utdanningsbehov (f.eks. kortere program, o.l.)

2. Samarbeid om høyere utdanning

Hvordan samarbeider institusjonen strategisk med arbeidslivet om utvikling av studieporteføljen:

- Utdanningsinstitusjonene samarbeider strategisk med arbeidslivet i store trekk likt, men samarbeidsformene kan variere noe fra institusjon til institusjon. Samarbeidsformene er som følger:
 - o Samarbeider på overordnet nivå gjennom formelle fora, klynger, mv., samt gjennom ekstern representasjon i utvalg på institusjons- og fakultetsnivå; utdanningsutvalg, FoU-utvalg, Fakultetsråd, osv.
 - o Samarbeider på institutt-/programnivå gjennom ekstern deltagelse i studieprogramråd og periodisk evaluering, ad hoc referansegrupper, formelle fora som SURF (Sjøfartens utdannings- og rekrutteringsforum), gjesteforelesere, timelærere/delte stillinger/II'er-stillinger/sensorer, studentoppgaver på alle nivå, forskningssamarbeid, praksisplasser på valgemne integrert praksis, m.m.
 - o Noen institusjoner har personell ansatt i deltidsstillinger som også er ansatt i rederier/losvesenet etc. Institusjonen får på denne måten innspill om hva som ønskes/kreves av kompetanse ved endt utdanningsforløp, og om hvordan studieporteføljen evt. kan tilpasses for å møte disse behovene.
 - o Institusjonene anvender personell fra arbeidslivet som ekstern sensor, blant annet ved praktisk eksamen på simulator. Også gjennom denne ordningen får vi innspill på ønsker/behov når det gjelder kompetanse ved endt utdanningsforløp.
 - o Ansatte deltar på diverse konferanser/messer etc., blant annet med det formål å opprettholde kontakt med arbeidslivet og kartlegge hvilke ønsker/krav arbeidslivet har til kompetansen studentene skal ha etter

- o Institusjonene samarbeider med flere bedrifter vedrørende bacheloroppgaver og forskningsprosjekter på bachelornivå.
- o Institusjonene tilbyr eksterne kurs for interesserte rederier og knytter kontakter gjennom dette.
- o STCW koden følger internasjonale regler. På den måten utvikles studieprogrammet i samarbeid med arbeidslivet. Institusjonene følger internasjonale krav, og blir revidert hvert 5. år av sjøfartsdirektoratet. Og vi har tilsyn av DNVGL og følger ISO standard 9001.
- o En institusjon har ansatt en FoU ekspert i 20% stilling som bidrar inn fra næringa.
- o Institusjonene skal minimum hvert 5. år påse at det gjennomføres en periodisk studieprogramevaluering med innspill fra studenter, arbeidsliv og eksterne aktører nasjonalt eller internasjonalt. Dekanen rapporterer til rektor i kvalitetsmeldingen.

Hvilke former for utdanningssamarbeid mellom institusjonen og arbeidslivet fungerer godt, og hvilke former for samarbeid fungerer mindre godt:

- Samarbeidene nevnt ovenfor fungerer meget bra.
- Skal det lykkes for enkelte utdanningsprogram, må det være direkte kontakt mellom de som har ansvaret for programmet og næringen og det må gjennomføres som konkrete samarbeid på institutt-/programnivå.
- Institusjonene arrangerer også en såkalt arbeidslivsdag/karrieredag der bedrifter kommer til institusjonen og presenter seg for studentene. Dette er populært blant studentene.
- Gode erfaringer med gjesteforelesere fra næringen i programmer på alle nivå.
- Institusjonene har med næringen med i FoU-prosjekt og ph.d-prosjekt. Bruker næringen som referanse i forbindelse med utvikling av problemstillinger for å sikre relevans, samt får bruke deres ressurser som arena for forskningen
- Stor grad av bacheloroppgaver og masteroppgaver skrives i samarbeid med næringen. Det kan imidlertid være utfordrende i enkelte tilfeller, da aktører fra arbeidslivet ofte viser utilstrekkelighet til å bidra med tidsressurser som kreves for god oppfølging som veiledning, datainnsamling etc.

Hvordan arbeider vi med å få arbeidslivet til å tilby praksisplasser og hva trengs for å få flere studenter ut i praksis:

Dette arbeidet varierer noe mellom institusjonene grunnet blant annet geografisk beliggenhet. HVL har tett samarbeid med maritim næring lokalt, gjennom formelt forum; SURF, som blant annet har faste møter, felles rekrutteringsordning for sommer- og kadettjobber, hospiteringsordning, m.m. Institusjonene har jevn dialog med næringen og har fått på plass praksisplasser for valgemne.

Institusjonen har vært i dialog med arbeidslivet angående integrert praksis i studiet. Dette har vist seg å være utfordrende for noen av institusjonene. Det som i all hovedsak

kreves for å få til integrert praksis i studiet er følgende:

- Aktører fra arbeidslivet må være villige til å ta imot studenter i praksis.
- Det må frigjøres tid i studieplanene, slik at det tilrettelegges for praksis underveis i utdanningsforløpet.
- Det er behov for bedre rammevilkår for å få studentene ut i praksis, på lik linje med det som er for helsefag og lærerfag utdanningene. Det ville være enklere om det var retningslinjer for og/eller bedre incentivordninger for dem om å måtte ta imot studenter for praksis (f.eks. omfattet i nettolønnsordningen).

Hvilke erfaringer har institusjonen med å utvikle samarbeid med høyere utdanning og arbeidsliv gjennom internasjonale programmer og samarbeidsarenaer.

- Institusjonene har hatt vellykkede samarbeid som har resultert i ulike aktiviteter som felles FoU-EU prosjekt, emneutvikling og utveksling av forelesere (Erasmus).
- Institusjonene har mange prosjekter (deriblant FoU) med internasjonale samarbeidspartnere både fra UH og arbeidsliv.

Hvordan kan universitetene og høyskolene bidra til at arbeidslivet får bedre kunnskap om kandidatenes kompetanse, inkludert for ph.d.-kandidatene? Hvordan fungerer læringsutbyttebeskrivelsene i kommunikasjonen med arbeidslivet?

- Arbeidslivet tilegner seg kunnskaper om kandidatenes kompetanse blant annet gjennom det samarbeid som er nevnt tidligere i notatet.
- For sertifikatordningen så blir kvalifikasjonene studentene har oppnådd kvalitetsstemplet på vitnemålene. Vitnemålene viser læringsutbyttet og den kompetansen som kandidaten har oppnådd, herunder henvisninger til STCW krav. Dette legger det teoretiske grunnlaget for å kunne løse ferdighetssertifikat etter oppnådd fartstid. Det er imidlertid grunn til å anta at læringsutbyttebeskrivelsene fungerer mindre bra, da de blant annet er vanskelig å finne på vitnemålene. Emnebeskrivelser for enkeltemner er ikke en del av vitnemålet, og det er opp til arbeidsgiver selv å innhente denne informasjonen dersom de finner det nødvendig.
- Det er viktig at kandidatenes kompetanse kommer klart frem på vitnemål, blant annet gjennom at navnet på emner er beskrivende for innholdet i emnet.
- En måte som kan bidra til at arbeidslivet enklere kan tilegne seg kunnskap om kandidaters kompetanse er standardisering av læringsutbytte knyttet til emner med samme innhold.
- Institusjoner som har godkjenning fra Sjøfartsdirektoratet skal rapportere bestått vitnemål og kurs elektronisk i altinn.

3. Samarbeid om studentenes læring

Universiteter og høyskoler samarbeider med arbeidslivet om studentenes læring på mange måter (for eksempel ved bruk av praksis, reelle oppgaver fra arbeidslivet, gjesteforelesere, delte stillinger, etc.). Hva er erfaringene med og omfanget av slikt samarbeid?

Det er ulike samarbeidsformer mellom de ulike institusjonene og næringslivet når det gjelder studentenes læring. De ulike samarbeidsformene med næringen fungerer stort sett godt.

Institusjonene har gode erfaringer med bruk av gjesteforelesere fra maritim næring. Dette fungerer bra som et supplement til UH-sektorens egne ansatte. Det er viktig at dette skjer i samarbeid med UH ansatte som har både pedagogisk- og forskningskompetanse. Dette er viktige grep for at studentene skal få god, oppdatert informasjon og veiledning om hvordan de kan bruke kompetansen sin i arbeidslivet.

God erfaring med å gjennomføre bedriftsbesøk arbeidslivet. Praksisperioder i bedrifter og om bord på skip er også viktig.

Studenten motiveres til selv å arrangerer karrieredager og fagdager gjennom f. eks linjeforeninger.

Det samarbeides også med rådgivningstjenesten for å danne et godt studentmiljø.

Utdanningsinstitusjonene benytter seg av representanter fra maritim næring til å evaluere relevans av utdanningsprogrammet og enkelt emner. Institusjonene har også ansatte som innehar deltidsstilling (delt mellom UH sektor og næringen), noe som er med på å sikre at gapet mellom utdanning og arbeidsliv reduseres.

Institusjonene legger til rette for og oppfordrer de ansatte til å arbeide i næringen. Det er gode erfaringer med at de ansatte har praksisperioder i næringen for å holde seg oppdatert. De har også gode erfaringer med forskningsprosjekt der næringslivet deltar. Slike prosjekt er ofte med på å identifisere kompetansebehov i næringen.

Hvordan kan slikt samarbeid bygges ut?

Ved å integrere praksis i utdanningen kan samarbeidet utvides.

Hvordan arbeider institusjonen med å rekruttere undervisere med erfaring fra arbeidslivet?

Dette gjøres gjennom utlysninger og dialog med næringen. Sjøfartsdirektoratet krever sertifikat på et visst nivå for mange av emnene i nautikk og maritekisk utdanning, noe som ikke kan oppnås uten erfaring. I tillegg brukes utlysningstekstene hvor det enten stilles krav om nødvendig erfaring eller at relevant erfaring settes opp som ønsket kvalifikasjon.

Hvordan kan universiteter og høyskoler og arbeidslivet samarbeide for å øke arbeidsmarkedstilknytningen i studieprogrammene?

Etableringen av et programstyre/utvalg med representanter fra arbeidslivet er med på å sikre et større samarbeid for å øke tilknytningen.

4. Myndighetsnivå

Hva er barrierene for samarbeid i dagens system? Er det for eksempel forhold i lov og forskrifter som hemmer samarbeid om utdanning mellom universiteter og høyskoler og arbeidslivet?

- Det å møte kravene til både NOKUT og Sjøfartsdirektoratet er en utfordring. Sjøfartsdirektoratet krever at fagpersonalet har høy erfaringsbasert kompetanse gjennom sertifikat utdannelsen og opplæringstid ombord på skip. Mens NOKUT krever at fagpersonalet har høy kompetanse i henhold til studietilsynsforskriften. Her er kravet for forskningskompetansen viktig å løfte fram som utfordrende. Kravet til 20 og 50 % førstekompetanse er oftere vanskeligere å nå enn pedagogisk kompetanse. Å rekruttere til lærerstillinger som tilfredsstiller begge kravene fra de to tilsynsmyndigheter er meget utfordrende. MARKOM2020 har bedret situasjonen med å finansiere opp kompetansehevingsprogram for medarbeidere som ikke tilfredsstiller kravene.

- Sertifikatutdanning bør verdsettes i høyere grad i akademien.
- Det er mangel på lov og forskrifter som regulerer samarbeid om praksisplasser

Hvilke tiltak kan tilrettelegge for bedre samarbeid om høyere utdanning? Hva kan myndighetene eventuelt bidra med?

- Nautikk og marintekniskutdanning må plasseres i rett finansieringskategori- endret fra E til B.
- Myndigheten bør stille tydeligere krav til etablering av praksisplasser. Det bør etableres sterkere insentiv i offentlig og privat sektor for utplassering av studenter og ansatte. En bør vurdere at anbud knyttet til maritime tjenester stiller krav/forventninger om praksisplasser.
- De må legges føringer for rederiene for å sikre at det stilles kadett plasser til rådighet. I tillegg må det bli forutsigbart hvor mange studie plasser som kan lyses ut hvert år i et studieløp med fullintegrert praksis.
- MARKOM2020 er et utvikling- og samarbeidsprosjekt som samler alle offentlige sivile tilbydere av maritim profesjonsutdanning i Norge til felles kvalitetsløft. Prosjektet løser sine oppgaver og når sine mål, men flere utfordringer har kommet til underveis som er uløste. Det er samlet enighet blant tilbyderne om at et oppfølgingsprosjekt bør etableres for å løse de nye utfordringene og for å fortsette et nasjonalt samarbeid om videre kvalitetsløft i tettere samarbeid med næringslivet.

5. Eksempler

1–3 eksempler på godt samarbeid med arbeidslivet om høyere utdanning. eksemplene også skal synliggjøre hvor omfattende samarbeidet er, for eksempel hvor mange fagmiljø og/eller studenter som er involvert.

Eksempel fra HVL:

SURF-samarbeidet er et samarbeid mellom den lokale maritime næringen og de lokale maritime utdanningsinstitusjonene. Samarbeidet involverer parter i et geografisk område fra Stavanger til Austevoll. SURF har følgende medlemmer: Fire utdanningsinstitusjoner fra høgskole, fagskole og videregående skole (inkludert et skoleskip), 11 rederier som opererer i ulike segmenter, Maritimt Opplæringskontor Sørvest, Maritimt forum for Haugalandet og Sunnhordland og Haugesund Rederiforening. SURF representerer over 10 000 norske og internasjonale skipsarbeidere, herunder over 200 opplæringsstillinger og totalt nesten 500 maritime studie plasser.

Gjennom SURF-samarbeidet har partene en formell arena for dialog, blant annet gjennom faste møter. I tillegg foreligger en partnerskapsavtale som gir muligheter for oppgaveskriving for studenter, tilbud om bedriftsbesøk, samarbeid om forelesere, utplassering for studenter og ansatte (hospitering), felles rekrutteringsprosess til sommer- og kadettjobber, etter- og videreutdanning tilpasset lokale behov, samarbeid om utvikling av utdanningstilbud og forsknings- og utviklingsarbeid.

I tillegg har flere av partene i SURF stilt praksisplasser til rådighet da HVL innførte praksis som valgemne for nautikkstudentene, og de bidrar med relevant personell til ad hoc referansegrupper ifm utvikling av aktuelle studie-, etter- og videreutdanningstilbud.

Samarbeidet oppleves som gjensidig nyttig. Et eksempel at samarbeidet er viktig for næringen kan illustreres ved at V.P Human Resources i rederiet Eidesvik bruker en hel arbeidsdag for å bli med førsteårsstudentene på nautikk og nautikk Y-vei ved HVL til Utsira for å ha et innlegg på ca. en time. Det er også andre fra SURF-samarbeidet som har deltatt på tilsvarende måte tidligere Utsiraturer.

Eksempel fra UiT

Arbeidslivsdager med næring og studenter. Som for eksempel [Håp i Havet](#) som ønsker å belyse hvordan dagens teknologiske utvikling kan påvirke bærekraften i sjømatnæringen.

Eksempel fra USN

Bruk av FoUI eksperter inn i studiene.

USN ansetter eksperter fra regional industri som skal jobbe med forskning, utvikling og innovasjon (FoUI) ved vår institusjon.

FoUI-eksperterne går inn i en 20-prosentstilling over to år med mulighet for forlengelse og blir knyttet opp mot våre fagmiljøer ved fakultetene. De skal sammen med USNs fagstab arbeide for å etablere relevante forsknings- og utviklingsprosjekter som er nyttige både for industrien og universitetet. De vil blant annet arbeide med å utvikle prosjektsøknader om ekstern forskningsstøtte.

Modellen er forankret i USN Partnerskap, som er en del av utviklingsavtalen universitetet har med Kunnskapsdepartementet. Jan Kjetil Paulsen fra Bellona er nummer ni i rekken og tilknyttes Institutt for maritime operasjoner ved Fakultet for teknologi, naturvitenskap og maritime fag.

[Les mer...](#)